

Marja Eklund, Tampereen yliopisto

Pekka Isotalus, Tampereen yliopisto

“Välitän ihmisistä ympärilläni”: huippu-urheilijoiden narratiiveja tuen tarjoajina ja vastaanottajina

Huippu-urheilua kuvataan usein voittamisen ja kovien yksilöiden näyttämönä. Urheilun toimintaympäristön muutos, johon kuuluvat teknologinen kehitys sekä lisääntyvät vaateet vastuullisuudesta, edellyttää kuitenkin uusia tapoja tutkia ja analysoida urheilua (Bayle, 2025). Muutokset suuntaavat tarkastelua yhä useammin yksilösuorituksista kohti sitä sosiaalista maailmaa, jossa huippu-urheilu toteutuu. Koska viestintätieteellisestä näkökulmasta katsottuna sosiaalinen maailmamme rakentuu vuorovaikutuksessa, se voi tarjota kaivatun ja tulevaisuuteen suuntaavan näkökulman vastuullisuuteen ja urheilijoiden hyvinvointiin liittyen. Eräs hyvinvointiin merkittävästi vaikuttava tekijä on interpersonaalisissa suhteissa tapahtuva supportiivinen viestintä (esim. MacGeorge ym., 2022). Supportiivinen viestintä on verbaalista ja nonverbaalista käyttäytymistä, jonka tarkoituksena on tarjota apua niille, joiden koetaan sitä tarvitsevan (MacGeorge ym., 2011). Ymmärrys urheilijoiden tavasta viestiä tuesta tekee näkyväksi sen, millaiset tekijät edistävät hyvinvointia paineisissa ympäristöissä.

Urheilijoita koskevassa tutkimuksessa urheilijat nähdään usein ainoastaan perheen, valmentajien ja asiantuntijoiden tarjoaman ohjauksen, huolenpidon ja tuen vastaanottajina (esim. Kristiansen & Roberts, 2010). Näkökulma saattaa hämärtää vuorovaikutuksen vastavuoroisuutta. Lisäksi myös sosiaalisen tuen klassiset teoriat katsovat ihmissuhteita erilaisten tuen muotojen lähteinä (Weiss; ks. Cutrona ym., 1994). Näiden tuen eri muotojen puolestaan on katsottu jakautuvan selkeisiin kategorioihin, kuten emotionaaliseen, verkostolliseen, itsetuntoa vahvistavaan, instrumentaaliseen ja tiedolliseen tukeen (Cutrona & Russell, 1990). Tästä yleisesti tunnetusta jaosta eräs tuen muoto, jota Weiss kuvaa mahdollisuutena hoivata (nurturance), on kuitenkin saanut vain vähän huomiota. Näkökulman mukaan interpersonaalisissa suhteissa merkityksellistä on myös mahdollisuus toisista huolehtimiseen. Ihmiset eivät siis ainoastaan halua auttaa toisia, vaan hyötyvät usein myös itse auttamisesta (Rossi ym., 2023).

Tähän tutkimusaukkoon käynnissä oleva tutkimus pyrkii vastaamaan tarkastelemalla, miten huippu-urheilijat kertovat sekä tuen vastaanottamisesta että sen antamisesta, ja tuo esiin supportiivisen viestinnän vuorovaikutteisen luonteen ja suhdeulottuvuuden. Aineisto koostuu puolistrukturoiduista haastatteluista 20 suomalaisen huippu-urheilijan kanssa. Kaikilla osallistujilla on useita kansainvälisiä palkintosijoituksia sekä vähintään kahdeksan vuoden kokemus huipputasolla. Analyysissä hyödynnetään narratiivista analyysia, jonka avulla tunnistetaan kertomusten rakenteita, arvoja, identiteettejä, normeja ja valtasuhteita. Näkökulma urheilijoista tuen antajina lisää merkityksellisyyden ja hyvinvoinnin kokemuksia,

haastaa “yli-inhimillisen” urheilijan mielikuvaa ja kehystää uudelleen urheilijan suhteellisena toimijana, joka edistää tukiverkostonsa hyvinvointia.

Kirjallisuus:

Bayle, E. (2025). *Governance, Regulation and Management of Global Sport Organisations* (First edition.). Routledge.

Cutrona, C. E., Cole, V., Colangelo, N., Assouline, S. G., & Russell, D. W. (1994). Perceived Parental Social Support and Academic Achievement: An Attachment Theory Perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 66(2), 369–378. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.66.2.369>

Kristiansen, E., & Roberts, G. C. (2010). Young elite athletes and social support: Coping with competitive and organizational stress in “Olympic” competition. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 20(4), 686–695. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0838.2009.00950.x>

MacGeorge, E. L., Feng, B., & Burleson, B. R. (2011). Supportive communication. In M. L. Knapp & J. A. Daly (Eds.), *Handbook of interpersonal communication*. Thousand Oaks, CA: Sage.

MacGeorge, E. L., Zhou, Y., Thompson, T. L., & Harrington, N. G. (2022). Social support, supportive communication, and health. In *The Routledge Handbook of Health Communication* (3rd ed., pp. 136–148). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003043379-12>

Rossi, G., Dingemanse, M., Floyd, S., Baranova, J., Blythe, J., Kendrick, K. H., Zinken, J., & Enfield, N. J. (2023). Shared cross-cultural principles underlie human prosocial behavior at the smallest scale. *Scientific Reports*, 13(1), Article 6057. <https://doi.org/10.1038/s41598-023-30580-5>